

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Na kaj vsak štetek in velja s poštnino vred in v Mariboru = pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, pol leta 2 K in za četrt leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 5 K, za druge izvenavstrijske dežele 6 K. Kdor hodi sam po nj., plaša na leto samo 3 K. Posamezni listi stanejo 10 vin, — Uredništvo: Koroska cesta št. 5, — Rokopisi se ne vračajo, — Rokopisi se ne vračajo, — Uredništvo: Koroska cesta št. 5, vsprejema naročnino, inserate in reklamacije, — Inserate se plačuje ob enostopni petitvisti za enkrat 15 vin, za dvakrat 25 vin, za trikrat 35 vin. Za večkratne oglase primeren popust, Inserati se sprejemajo: do srede jutraj, — Ne zapre reklamacije so poštnine proste,

Današnja številka obsega 12 strani.

Na Jožefovo dne 19. marca t. l. se vrši v Celju

obční zbor Slov. kmečke zveze.

Govor ima drž. in dež. posl. dr. Krek iz Ljubljane.

Zidarjev in tesarjev ni.

Vsaka vas ima svojo gostilno, vsaka gostilna svojega pijanca, vsak pijanec pa svojo modrost. Pijanci najmanj delajo, a največ govorijo. Kadar so najbolj megleni, takrat najbolj jasno gledajo vse razmere okoli sebe. Ko se jim že jezik zapleta, takrat neusmiljeno glodajo ob razmerah v občinskem uradu, v šoli in cerkvi. In vedno se najdejo ljudje, ki poslušajo pijance in jim verjamejo.

Kakor ima vsaka gostilna svojega pijanca, tako ima vsaka dežela tudi svojo liberalno stranko, da glo-
da ob vsem, kar je v deželi dobrega in kar v deželi
hrepeni po napredku. Tudi mi na Stajerskem imamo
to nesrečo v svoji sredini, leno, zabito in nesramno
liberalno stranko, ki živi le od tega, da s slinami
svojih grdih ust onesnažuje delo in namere katoliško-
narodne stranke.

Kdor je zdrav in močen, se ne da tlačiti od drugih. Tako tudi naša stranka in z njo veličanska večina slovenskega ljudstva ne. Zato se brani proti krivicam v deželi z obstrukcijo. Gnjili in mršavi liberalizem pa ne razume tega, ker v njem sploh ni nobene odporne moči, nobene zdrave sile.

Danes omenimo le eno točko, za katero se tudi gre v obstrukijskem boju, in o katerem se po našem mnenju med nami vse premalo govori. To je boj naših deželnih poslancev, da izvajajo za naše kmečko in delavsko prebivalstvo obrtne olajšave za zidarje in tesarje. Ako govorijo liberalci in nemškutarji proti obstrukciji, govorijo tudi proti tej veliki potrebi med našim ljudstvom.

Na deželi danes ni dobiti zidarskih, tesarskih, kamnoseških in studenčnih mojstrov. In vendar po ob-
rtnem zakonu ne sme kmet že skoraj malte vreči na
zid, ne da bi mu poslal zidarski mojster načrt in svo-
je delavce. Zidave, prezidave in poprave pridejo kme-
tu vsled tega strašno drago, ali pa so mu popolnoma
nemogoče.

Državni obrtni zakon omogočuje sicer olajšave za kmeta in za zidarje in tesarje na kmetih, toda deželni zbor in odbor morata v to dovoliti. Štajerski deželni zbor je sicer že v to dovolil, a odbor noče nič slišati o spremembi. Vrh pa je še tudi deželni zakon ravno glede zidarjev zelo neroden, ker tudi zahteva mojstre.

Slovenski poslanci so zahtevali obrtnih olajšav za kmeta glede zidarjev in tesarjev v prid kmetu, pa tudi vsem zidarskim in tesarskim obrtnikom po deželi, ki so sedaj tolikokrat kaznovani vsled ovadbe mestnih zidarskih in tesarskih mojstrov. Tako se boj naših poslancev raztega na vse mnogovrstne zahteve slovenskega ljudstva, in le norec ter izrazit neprijatelj kmečkega napredka se moreta temu boju upirati.

Misli starega kmeta.

Kakor znano, je bilo pred 25 leti vse polno beračev, ki so se dan na dan obešali po naših kljukah in rinili z obilnimi koši skozi vrata. Med njimi so bili bele vrane tisti, ki niso imeli pri sebi „živega srebra“ (uši).

Slično je zdaj vse polno časnikov, in med temi gotovo ni nobenega, ki bi ne tarnal o veliki in neznosni draginji, ki tare dandanes vse stanovse brez izjeme. Samo ta razložek je, da naši kmečki listi navajajo prave in resnične vzroke draginje, med tem, ko časopisi meščanov in bogatašev, sploh liberalni in socialno-demokratski časniki, valijo vso krivdo draginje na uboga kmeta. Posebno velja to o toliko perečem mesnem vprašanju. V kraju, kjer to pišem, plačujejo nam kmetom mesarji sedaj kilogram žive teže 68—76, v najugodnejšem slučaju 80 vin. za živino; prodajajo pa meso po 1'68—1'80 vin. kilogram. Res se izgovarjajo mesarji, da zaklana in iztrebljena živina komaj polovico tega tehta kakor živa; pa to je laž. In če bi bilo tudi res, ali mar mesar drobovino, kožo, noge, glavo itd. kar tako vrže proč?! K večjemu zlije vodo iz mehurja stran; drugo pa vse, tudi gnoj, kolikor mogoče drago proda. In pri vsem tem je glede mesne draginje mesar pri socialnih demokratih in ljudih e-

nake vrste popolnoma nedolžen revček, ki komaj iz-
haja, kmet pa neusmiljen oderuh, ki kupiči stotake,
žalibog — v zemljiški knjiži.

Kmečki ljudje moramo biti zadovoljni s pristo hrano, s krompirjem, zeljem, žganci, v mestih in tovarnah pa zija vse le za mesom. Nam kmetom ne morejo oponašati zadosti udobnega življenja, kakor da bi imeli res paradiž tukaj na zemlji.

Vprašam vas, vi nezadovoljni socialni demokrati po mestih, tovarnah, rudokopih in železnicah, koliko vas pa je, ki se niste izredili pod kmečki streho? Če ne vi, pa so vaši očetje gotovo vsi s kmetov doma! In zakaj ste zapustili rojstni kmečki dom? Zato, ker se po mestih in tovarnah manj trpi, več zasluži in boljše živi!

Aha, tu se zdaj vidi, kaj vas je gnalo iz doma-
 čih kmečkih brežin in dolin v skupno mestno življe-
 nje! In vi, kri od naše krvi, ki vam je naše trplje-
 nje dobro znano, si še drznete po socialno/demokra-
 škah shodih, zborovanjih in časopisih nas kmete zmer-
 jati za odiralce delavskih slojev in krivce draginje
 ter nam očitati dobro in brezskrbno življenje! Ali si
 je mogoče misliti večje hinavščine?

In vi liberalni gospodje in gospodiči, ki se po svojih pisarnah, kavarnah in stanovanjih na mehkih sedežih od dolgega časa zlevcate in stegujete, malo delate, vlečete mastno plačo, dobro živite, zraven pa na vso moč kričite, kako smo „agrarci“, to je kmetje, trdosrčni in neusmiljeni ljudje, ki vse le sebi, drugim pa nič ne privoščimo. Pridite k nam in delajte z nami od zore do mraka, v poletju v pekoči vročini in pozimi v skelečem mrazu, skusite si dobroto kmetkega življenja in trpljenja, da boste vedeli, kako se je ržen kruh, vi, ki ste se ošeničnega preobdobja!

Naporno delo na kmetih bi bilo za te ljudi tudi v tem oziru jako zdravo in koristno, ker bi jim ne bilo treba pohajati po kopališčih in zdraviliščih ter jemati raznovrstne kroglice za odpravo tolsčobe; vsa preobilnost bi nehala sama od sebe. Pač pa bi imeli krojači mnogo zaslužka, ker bi jim morali predelati vso obleko in vsaj za polovico skrečiti.

Pa vsaj vem, da tega ne bo nobeden storil. Kdaj je bilo namreč slišati, da bi bil kak bogat meščan, tovarnar ali veletrgovec, naduti židovski mešetar, širokovestni liberalni advokat ali kak enak gospod, liberalni učitelj ali socialno-demokratski voditelj, vrgel svoje knjige, spise in peresa v kot, se odpovedal dosedanjemu svojemu stanu, slekel gosposko suknjo in oblekel priprosto kmečki jopič, si kupil posestvo in se v pravem pomenu besede — pokmetil?!

Ne, tega dožadj še nismo doživeli. Nobeden noče dejanski okušati, kako se na kmetih „živi brez vseh skrbi“. Le samo zabavljati, obrekovati in hujskati proti kmetom; po svojih poslancaih predlagati za kmečki stan škodljive postavbe; krivične davke (znani vinski in osebno-dohodninski davek) nalagati, to je geslo tistih, za katere kmet v potu obraza in s krvavimi žulji kruh in plačo prideluje. Ali zapomnite si vi, obrekovalci in zatiralci kmečkega stanu: K a d a r bode te kmeta v končali, boste tudi sami lakote poginili!

Jakob Pavlič.

Politični ogled.

Dne 22. februarja: Cesar je danes zapregel novega skupnega finančnega ministra viteza pl. Bilinskega. — Danes popoldne se je vršil pogreb ministra Erentala. Udeležilo se ga je več tisoč oseb. Cesarja je nadomestoval pri pogrebu prestolonaslednik nadvojvoda Fran Ferdinand. Cerkevne obrede je opravil kardinal dr. Nagl. — Deželni zbor šlezijski je bil danes zaključen. — Na Ogrskem je nastal razpor med Košutovci in Justovci. Košut se je namreč pobotal z vlado in bo glasoval za brambeno postavu. — Bivša kitajska cesarica, ki se je morala odpovedati prestolu, je hotela izvršiti samomor.

Dne 23. februarja: Novi skupni finančni minister Bilinski je danes prevzel uradne posle. — Med Čehi in Nemci na Češkem še vedno ni prišlo do mira. Pri dosedanjih pogajanjih se ni mogel doseči sporazum, ker Nemci nočejo privoliti v upravičene češke zahteve. — Kranjski deželni zbor je odgođen. Dokončal in sprejel je mnoge zelo važne postavbe in predloge, ki bodo posebno za kmečko in delavsko ljudstvo velikega gospodarskega pomena. — Mestni svet v Pulju (Pola) na Primorskem je vlada razpustila. La-

hi so namreč v tem zastopu tako gospodarili, da so koplili dolgove na dolgove in zatirali Slovane, da niti vlada ni mogla tega početja več mirno gledati. — Nemški državni zbor je sprejel postavbo proti trgovini z dekleti.

Dne 24. februarja: Cesar je včeraj po dolgem času zopet šel na sprehod na prosto in se je čutil zelo čvrstega. — Solnograški deželni zbor je sprejel postavni predlog, da se uči krščanski nauk na obrtnih in nadaljevalnih šolah kot obvezni predmet. Liberalci in socialni demokratje so seveda po stari navadi temu nasprotovali. — Justova stranka na Ogrskem hoče novo vojaško-brambeno postavbo obstruirati, kljub temu, da so se Košutovci z vlado pogodili. — V tržaškem mestnem svetu so pričeli socialni demokratje obstruirati. — Italijanske vojne ladje so danes obstreljevale trgovsko pristanišče Beirut v Mali Aziji. Dve turški ladiji sta se potopili.

Dne 25. februarja: Cesar se je dal poučiti o razmerah na Hrvaškem, posebno pa o spomencih, katero so mu poslali hrvaški poslanci, v kateri opisujejo nasilno postopanje bana Čuvaja in mažaronske vlade proti Hrvatom. — Bivši minister Burian postane baje cesarski namestnik v Carigradu. — Nemški cesar Viljem namerava meseca marca obiskati našegaesarja na Dunaju. — Na Hrvaškem vre med ljudstvom, ker mažaronska vlada nastopa nasilno proti Hrvatom. Ban odstavlja vse neljube mu župane in uradnike, zaplenjujejo se hrvaški listi, prepovedujejo shodi, zapirajo domoljubni voditelji. Vse hrvaške domoljubne stranke bodo pri volitvah nastopile skupno proti mažaronom. — Na Angleškem bo izbruhnil velik štrajk rudarjev in drugih delavcev, ki zahtevajo višje plače. Če do 1. marca ne pride do sporazuma med delodajalci in delavci, bo štrajkalo nad 5 milijonov delavcev.

Dne 26. februarja: Danes je začel zborovati na Dunaju finančni odsek državnega zbora. — Politični položaj na Češkem se je baje nekoliko izboljšal. Če se doseže sporazum, bo deželni zbor v kratkem skličan. — V Zagrebu je prišlo včeraj do pouličnih nemirov, ki so bili naperjeni proti banu in mažaronom. Zbralo se je na ulici na tisoče ljudi, ki pa jih je policija razgnala. Tudi v Sušaku pri Reki so se vršili večji nemiri. — Ker je dosedanjí načelnik Poljskega kluba v državnem zboru, Bilinski, imenovan za ministra, bo izvoljen za klubovega načelnika dr. Leo. — Na Ogrskem bo prišlo najbrž do popolnega sporazuma med vlado in strankami radi brambene postave. — V Meksiki je izbruhnila vstaja. Vrše se krvavi boji med vladnimi in vstajskimi četami.

Dne 27. februarja: Cesar je imenoval 30 novih članov gosposke zbornice. Med temi je samo eden Jugoslovian, vitez Vuković iz Dalmacije. — Seja finančnega odseka državnega zbora se je danes dopoldne prekinila, ker pri seji ni bil navzoč finančni minister Zaleski. Seja se je popoldne nadaljevala. V razpravi je bila davčna predloga. Seja se je nazadnje zaključila. Prihodnja seja se vrši dne 3. marca. — Pri nadomestni volitvi za državni zbor v okraju, ki ga je dosedaj zastopal umrli minister dr. Ebenboch, je zmagal krščanski socialce J. Hötendorfer. — Socialistična stranka je izdala na Angleškem oklic na delavstvo, naj se ne uda bogatim tovarnarjem in rudokopom. Do danes še ni prišlo do sporazuma.

Iz učiteljskih krogov.

Živimo v znamenju strankarstva. Človek bi mislil, da se po volilni borbi poležejo strasti in da se prične stvarno delo. Žal, da za to na Slovenskem še nismo zreli. Premagana stranka si noče odpraviti volilnega „mačka“ in meče polena pod noge tistim, ki bi radi kaj storili za teptano slovensko ljudstvo. „Ako moja ne velja, naj vse hudič vzame!“ Noben korak, ki ga napravi nasprotnik, mi ni po volji, samo zato, ker nisem jaz na krmilu. Vsi ne moremo biti župani. Časa pa je bilo dovolj, da bi se bili vsi pravomislečji strnili v močno vrsto proti našemu tisočletnemu sovražniku.

Da, niti ena sama dlaka ni pravična na našem sprotniku, ako vzamem strankarske naočnike. Ako si pa dobre volje, boš sodil vse drugače. Premotrival boš vprašanja trezno, s premislekom.

Mi učitelji živimo po večini med kmečkim ljudstvom, iz katerega smo tudi izšli. Proučujemo njegove težnje, njegove potrebe. Čitajmo tudi „nasprotno“ nam

liste. Najbolj zagrizenemu liberalcu bo vsaj polovica članka „Glas ljudstva o ljudski soli“ ugajala.

Kar se tiče zboljšanja našega gmojnega stanja, podajam tu mnenje tudi nekaterih bolj treznih tovaršev:

Kdor jasno gleda, vidi, da stoje dežele in država pred polomom. Že se čujejo glasovi po znižanju plač. Ko se bo to zgodilo, bomo mi na boljšem. Pri državnih uradnikih so se že začela izdajati določila: do tu in ne dalje, glede na izobrazbo sicer ne bi imelo izboljšanje ne konca ne kraja.

V teh težkih časih živimo skromno! Tako bomo dajali dober vzgled. Posebno priporočam našim učiteljem malce več zatajevanja v poši. Kakor jaz živim, kakor se jaz nosim, tako želimo, da bi živeli in se nosili naše ljudstvo; vsaj vzgajamo! Zadnja moda, zadnja maškarada je pa v izpodkožje starejšim, v pohujšanje našim kmečkim dekletom in v veliko veselje vaški dečadi.

Star učitelj.

Razne novice.

* **Imenovanje.** Vleč. g. Martin Petelinšek je imenovan za učitelja veronauka na I. deški in na meščanski deški šoli v Mariboru.

* **Duhovniška vest.** Č. g. Franc Kren, kaplan pri Sv. Antonu v Slov. gor., je prestavljen v St. Ij pod Turjakom.

* **V mariborsko bogoslovje** je sprejet v drugi letnik bogoslovcev g. Jožef Dušič iz Pišec.

* **Umrli** je v ponedeljek, dne 26. februarja ob 5. uri popoldne č. g. Janez Wolf, umirovljeni kamniški župnik. Rajni je bil rojen v Mariboru dne 26. februarja 1859, v mašnika je bil posvečen dne 16. julija 1882. Služboval je na sledečih župnijah: kot kaplan v Zetalah, v Lučah, v Gornjem Gradu, pri Sv. Stefanu, pri Sv. Juriju ob juž. žel. in v Pišecah, kjer je bil tudi provizor. Kot župnik je bil osem let v Zabuškovi in v Kamnici, kjer je dne 1. maja 1909 stopil v pokoj. Po dolgi mučni bolezni je umrl ravno na svoj 54. rojstni dan. Pogreb se je vršil v sredo, dne 28. februarja ob 4. uri popoldne ob zelo obilni udeležbi. Naj v miru počiva!

* **„Straža“** — zaplenjena. Ponedeljkova „Straža“ je bila zaplenjena radi članka „Do Adrije hočemo“.

* **Izobraževalno delo.** Pretekli teden je zopet naša stranka pokazala, kako mnogo ji je do izobrazbe ljudstva in s tem njegovega vsestranskega napredka. Priredila je štiri poučne tečaje: dne 22. t. m. v Petrovčah in Dramljah, dne 23. pri Sv. Lovrenu na Dravskem polju, in dne 24. t. m. v Ormožu. Vsi tečaji so bili dobro obiskani. Predavali in govorili so na teh tečajih: dr. Korošec, dr. Hohnjec, Ozmeč, Meško, Pušenjak in znameniti kranjski živinorejec župnik Tomaž Rožnik, ter živinorejski učitelj Kranjske, Kristof. V Petrovčah je bil prirejen tečaj za žene in dekleta, prvi tečaj te vrste.

* **Liberalno delo.** Tudi liberalci niso mirovali, ko je priredila zadnji teden naša stranka štiri poučne tečaje. In kako je bilo njeno delo? Kregala se je v časnikih nad Kranjci, zakaj pošiljajo svojega živinorejskega učitelja Kristofa poučevati med štajerske Slovence. Zares plemeniti prijatelji ljudstva so naši liberalci, še izobrazbe mu ne privoščijo. V Ormožu pa so ti blagi prijatelji razširili vest, da se je tečaj prestavil. Seveda jim ljudstvo ni verjelo, ker jih že pozna kot lažnjivce, ter se je v obilnem številu udeležilo ormoškega tečaja.

* **Ptujski Nemci** so si od zadnjih državnoborskih volitev še vedno med seboj pošteno v laseh. Očitajo si vse mogoče nečedne stvari. „Stajerc“, ki sedi ob viru vseh teh velikih pregreh, pa molči kakor grob. Naj posveti enkrat v to nemško družbo, tukaj bo našel več nereda in nesnage, nego jih je vsa leta dosedaj iztaknil po svojih farških, prvaških in klerikalnih pohodih. V Ptuj je veliko smradu med Nemci, a „Stajerc“ mora vse tiho in molče prenašati, ker se je v tem smradu rodil in živel.

* **Kdo je kriv**, da deželni zbor ne dela, o tem poročajo sedaj tudi nemški liberalni listi. „Pädagogische Zeitschrift“, ki izhaja v Graecu, je prinesla v številki z dne 10. t. m. članek, v katerem izrecno trdi, da so sodelovanje deželne zbornice opemogeli tokrat samo Wastian, Ornič, Neger, Foest in Seidler, ki so nasproti slovenskim zahtevam (glede šole, regulacij, cest, železnice itd.) pretili z obstrukcijo. Omenjeni časopis pa tudi pošteno okrea vso nemško večino ter pravi: „Večina, ki se ozira na muhe petih gospodov, kakor na najvažnejše zahteve dežele in njegovega ljudstva, igra vendar zelo nečestno vlogo.“ Istina!

* **„Stajerc“** je dobil brata, nemško pisan list, izhajajoč v Ptuj. Imenuje se list „Michl“. To pa lahko povemo, da je „Michl“ še mnogo bolj neumen nego „Stajerc“. Tako ima sedaj Ptuj dva beba, dvabrata, oba oblača in vzgojuje naš prijatelj Karol Linhart.

* **Vzorno nemško gospodarstvo.** Pri neki posojilnici v Schöndru na Gornjem Štajerskem manjka v blagajni nad 40.000 K. Poneverjalo se je, kakor je doznala preiskava, že od leta 1906 sem. Zveza štajerskih nemških posojilnic, pri kateri so tudi nekatere slovenske, pa vkljub večkratni reviziji ni poprej odkrila denarnega primanjkljaja. „Stajercu“ bi priporočali, da razloži svojim backom, kako „vzorno“ se gospodari v nekaterih nemških denarnih zavodih. Pa on tega seveda ne bo storil, ker je edina sveta njegova dolžnost, zabavljati čez vse, kar je slovensko.

* **Le pogum!** Odkar je krenila naša politika pod vodstvo Slovenske kmečke zveze na tako odločna pota, odkar si naši poslanci ne pustijo nobene krivice več od Nemcev dopasti, se tudi Slovenci upajo povsod korajžno na dan. Zadnji teden so bile volitve v občini Karčevina, tik pred vrati mariborskega mesta. Tudi Slovenci so se udeležili teh volitev. Čeravno ni bilo uspeha zaradi nepravilnosti pri volitvi, vendar je slovenski nastop Nemce osupnil, v naše vrste pa zanesel novega navdušenja. Karati pa moramo, da se niso oni slovenski gospodje, ki imajo v Karčevini volilno pravico, vsi upali na volišče. Ljudstvo je korajžno, gospoda pa ne, to je slika sedanjega našega položaja. Ker pa se bodo volitve še enkrat vršile, upamo, da bodo tudi ti gospodje popravili, kar so sedaj zagrešili.

* **Kranjska kmetijska družba** v rokah kmetov. V ponedeljek, dne 26. februarja se je vršil občni zbor kranjske družbe, v kateri so imeli dosedaj precejšnjo besedo liberalci. Kot člani so bili dosedaj tudi taki ljudje, ki jim je kmetijstvo neznana dežela, hodili so samo na občne zборе rogoviliti za svoj liberalizem. Na tem občnem zboru pa so se pravila tako spremenila, da zamorejo biti pravi člani le taki, ki se pečajo res s kmetijstvom. Ta sprememba pa je liberalce zelo razburila. A nič jim ni pomagalo. Liberalca Ribnikarja, ki je nekaj sitnaril, so izključili. Za predsednika je bil zopet izvoljen poslanec Povše, za podpredsednika pa deželni odbornik dr. Lampe.

To niso prazne besede. „Slov. Gospodar“ je že večkrat povdarjal, da ima na Slovenskem edino naša stranka smisel za pravi ljudski blagor. V kranjskem deželnem zboru, kjer ima večino Slovenska ljudska stranka, se je v zadnjem zasedanju sklenila cela vrsta zelo važnih postav, ki bodo prinašale ljudstvu velike koristi. Sklenilo se je n. pr. ustanoviti osrednjo deželno klavnico v Ljubljani, ki bo imela namen, kupovati od živinorejcev živino brez prekupecev in prodajati meso za nižjo ceno, uredila se je deželna banka (hranilnica), ki bo dajala cenejša posojila, reke, potoki in hudourniki se bodo regulirali, zboljšali planinski pašniki, dežela bo prispevala za vodovode v kmečkih občinah, določila se je svota za podporo živinoreji, uvedli se bodo živinozdravniški tečaji. Tudi glede cest se je sprejel zakon, ki bo v vsakem oziru mnogo koristil kmečkemu ljudstvu. Glede železnice se je deželni zbor pobrigal, da dobijo slovenske dežele še ugodnejše zveze na vse strani. Sploh lahko rečemo, da je kranjski deželni zbor med vsemi deželnimi zbori v Avstriji bil v tem zasedanju najbolj delaven.

* **Satan kot maškara.** V raju se je bil preoblekel satan v maškaro — kačo; dandanes se oblači v papir — slabe knjige in časnike, da ga ne spoznajo tako hitro. Glede svojega namena pa je vedno isti: skrb mu je, da bi ljudstvo pogubil. O tem je bil povedal znani pridigar P. Abel Dunajčanom lepo priliko. Vi Dunajčani, pravi, ste bolj bedasti kot podgane. Te požrejo strup (arsenik), ki ga jim ljudje nastavijo, in poginejo. Vi tudi jeste pičo iz slabih časnikov in hitite v pogubo. Toda vi še plačate ta strup s svojim denarjem, podgane pa tega ne storijo. In zato ste še bolj... Morda velja to tudi za druge, ne le za Dunajčane?

* **Nadomestna volitev** v deželni zbor kranjski. Ker je bivši deželni glavar pl. Šuklje odločil tudi deželno poslanstvo, se bo vršila v kratkem nadomestna volitev. Slov. ljudska stranka je proglasila za kandidata g. Karola Dermastija.

* **Tečaj za župane**, občinske svetovalce, odbornike in tajnike priredi Slovenska kmečka zveza na belo nedeljo dne 14. aprila t. l. v Mariboru.

* **Ozmine** so letos izborni prezimile. Dolgo let dosedaj niso zimske setve v sedanjem času bile tako krasno razvite kot letos. Že mila jesen je izvrstno vplivala na razvoj ozimine. Sedanje vreme je pa kakor nalašč za okrepitev posameznih vrst setve. Pšenica je zelo lepo razraščena, rž zelena kot morje, pa tudi ječmen je dobro razvit. Če da Bog ugodno vreme, smemo pričakovati na polju dobre letine. O ugodnem stanju zimskih setev se poročajo tudi iz drugih dežel. Na Češkem, Moravskem, Niževavstrijem in v Ruskem je stanje setev zelo ugodno. Tudi iz Ogrskega poročajo, da ozimina zelo lepo kaže, le ob reki Tisi so setve vsled velike povodnji, ki je bila v prvi polovici meseca februarja, uničene.

Mariborski okraj.

m **Maribor.** Nemška poslanca Wastian in Neger sta imela v torek, dne 27. februarja zvečer v kazini shod, kateri je bil bolj slabo obiskan. Govor je bil samo o slovenski obstrukciji v deželnem zboru. Shod je nudil dvojno zanimivost: poslanca sta povedala, da je deželno gospodarstvo strašno slabo in da je treba nas Slovence izstradati, to se pravi, spodnjemu Stajercu ni dati iz deželne blagajne, pač pa pobirati visoke deželne doklade. Take želje in namene gojijo nestrpní Nemci, in naši poslanci bi naj njim na ljubo opustili opravičeno obstrukcijo?

m **Maribor.** Stavba novega dravskega mostu gre sedaj hitreje od rok, ker ima stavbena družba od vlade naročilo, da mora biti most vsaj do 1. februarja 1913 gotov. — Sedaj se pridno podirajo liše na glavnem trgu št. 3, zraven novega mosta, in dve hiši v Freihaus-ulici.

m **Mariborska okolica.** Pri občinskih volitvah v občini Karčevina smo se Slovenci evrstvo postavili po robu mariborski mestni gospodi. Tudi mi, tu blizu Maribora, se hočemo otesti meščansko-nemčurskega

jarma. Danes se vrše občinske volitve v občini Rošpah. Tudi tukaj se je bil vroč boj med slovensko kmečko stranko in posilinemsko mestno gospodo. Kdo je zmagal, vam sporočim prihodnjič.

m **Sv. Križ** pri Mariboru. To je bila pa reslepa pustna veselica, ki nam jo je naše bralno društvo predzad. nedeljo priredilo. Obe drestavi, mladeniška „V ječi“, kakor tudi dekliška „Prisiljen stan je zaničevan“, sta izvrstno uspeli. Vsi igralci so bili na svojem mestu. Pa tudi mladenke so se brez izjeme vse popolnoma pogubile vsaka v svojo vlogo. Ponovno burno pritrjevanje in odobravanje od strani resmnoštevilnega občinstva — prostorna sobana je bila do zadnjega kotička napolnjena — bodi vsem prirediteljem znak zasluženega priznanja za vztrajno delo! Posebej pa še moramo pohvalno omeniti vrle sosede Duhovčane, ki so v lepem številu prihiteli na našo prirediteljevo.

m **Sv. Jurij** v Slov. gor. Ob veliki udeležbi zlasti mladine se je zadnja nedeljo dne 25. svečana vršil občni zbor Bralnega društva „Edinost“. Iz različnih poročil povzamemo sledeče: Društvo je imelo v letu 1911 691 K 30 vin. dohodkov, stroškov pa 666 K 3 vin., torej skupnega prometa 1357 K 33 vin. In to vsled tega, ker je priredilo več gledaliških predstav, dvakrat je nastopila Mladeniška in dvakrat Dekliška zveza na odru. Rednih članov je bilo 82, med podporinimi je zlasti omeniti slavno posojilnico in okrajno hranilnico pri Sv. Lenartu z doposkom 50 kron, oziroma 40 kron, za kar se društvo obema zavodoma tem potom najtopleje zahvaljuje. Knjig ima društvo nad 1000, med temi jih je blizu 400 zabavne in leposlovne vsebine. Knjige si je redno izposojevalo 50 udov in jih je vsak približno 20 do 30 prebral. Časnikov ima društvo 10 v 52 iztisih, in sicer 12 „Slov. Gospodarja“, 15 „Naš Dom“, 5 „Domoljubov“, 5 „Bogoljubov“, 5 „Kmetovalcev“ in 1 „Dom in Svet“, 1 „Vtec“, 5 „Glasnikov“, 1 „Stražo“, 2 „Cvetje“, 1 Mohorjeve knjige. Tudi „Slovenec“ je na razpolago. Z vsa vsmemo so prebirali člani zlasti časnike ter jih v bralnih krožkih širili med seboj, kakor tudi med neudi. Če povečmo, da je v župniji tudi nad 200 Mohorjanov, da je nad 80 „Slov. Gospodarjev“, „Našega Doma nad 50 iztisov in še dosti drugih naših listov, je razvidno, da je dobro berilo pri nas še precej razširjeno. V novem letu bodi še boljše! Duša društvenega življenja pa sta mladinski zvezi s svojimi shodi in sestanki, ki jih je bilo skupno 15 v letu 1911. Mladeničev se je udeleževalo približno 30 do 50, dekliških shodov pa 80 do 100 članic. To je življenje med naidebnudno, ukaželjno, po izobrazbi in pravem napredku hrepenečo mladino! Veliko predmetov, spadajočih v svoj delokrog, so obravnavali mladi govorniki in govornice! O delovanju mladinskih zvez sta poročala Caf Maks in Micka Androjnova. Kaj ne, draga mladina, da se bomo tudi v tem letu, v katerem smo že imeli par sestankov, udeleževali svojih shodov z ravno tako in še z večjo vsmemo in ljubeznijo? Naše delovanje je sicer tiho in mirno, a rodi že lepe sadove pri vseh, ki so dobre volje. Ne smemo pozabiti na lepo pesem, ki jo je društvo posebno gojilo, in ki je pri vsaki prireditvi privabila goste od blizu in daleč. Tako je bilo tudi v nedeljo, dne 11. svečana t. l. Ko so predstavljali mladeniči poučno igro „Sanje“, ki tako svarilno kaže, kam pripelje človeka slaba družba. Tudi treba omeniti društvene, oziroma zvezine obiske. Naših sestankov so se udeleževale sosednje zveze in obratno. Saj se na ta način utrjuje vez in oživlja društveno občevanje. Toliko o našem društvenem delovanju v minulemu letu!

m **Sv. Lenart** v Slov. gor. Dvojna mera. Sola radi ošpic zaprta. Kakor poročajo zdravniki, se v našem šolskem okolišu, izvzemši enega, sami lahki slučaji, in vendar so, akoravno je pri večini na ošpicah obolelih otrok zaprtje poteklo, na pritisk g. župana dne 14. t. m. šolo zaprli in do danes ne odprli. V St. Rupertu so pa težki slučaji, mnogo otrok je že umrlo, šola pa ni zaprta.

m **Sv. Ropert** v Slov. gor. Občni zbor Bralnega društva se je vršil dne 18. t. m. Odbor se je tako le sestavil: Jakob Stiper, predsednik; Jožef Voglar, podpredsednik; č. g. Rudolf Krener, blagajnik; Jakob Caf, tajnik; Feliks Kronvogel, knjižničar; Marica Muršec, knjiž. namestnica; Franc Zmave, Marica Lubec, pregl. računov; Jakob Fras, odbornik. Izreče se tudi na tem mestu g. Ignacu Kurboš, večletnemu tajniku, ki je radi obilega posla odločil odborništvo prisrčno hvala! Prosimo ga, da nam ostane še v bodoče marljiv ud in igralec. Zdaj pa udje le skupaj, da bomo storili to leto krepko korak naprej. Tudi tisti dopisnik, ki nas tako pridno štampi, dobrodošel. Tako pa bomo storili vsi svojo dolžnost.

m **Sv. Trojica.** Da bodete čitatelji „Slovenskega Gospodarja“ znali, kakšne naidebnudne pristaše ima tukaj „Stajerc“, vam pove naslednji dogodek: Ko pridem v nedeljo, dne 18. februarja iz cerkve od poznesv. maše, se je na trgu repenčil pijan kot kanon, že dobro znani Stajercijanček, kateremu je „Stajerc“ tudi tokrat kukal iz žepa. Prav nespodobno je, da se ta človek večkrat ob nedeljah norčuje iz svetih reči. Čudno se mi zdi, da to gospod očka župani mirno gledajo, med tem, ko bi se kak zavečen Slovenec ne smel parkrat bolj moško obrniti po trgu. Gospodje posilinemci, lahko ste ponosni na tako olikane bratce s pobožnim „Stajercem“ vred, tel vam pa res ne zavida. Samo škoda je večinoma še dobrih, a nezavednih Stajercijancev. Zatorej kličem: proč od takih ljudi, ki nas k slabemu zapeljujejo: proč s „Stajercem“. Naročite si dobre katoliške časnike, kakor je „Slovenski Gospodar“.